

Bezpečná chemoterapie doma

Průvodce pro onkologické pacienty a jejich rodiny

Doporučení, jak se chovat, pokud Vy nebo někdo z Vašeho okolí podstupujete protinádorovou léčbu.

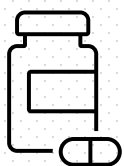
Základní informace

- Chemoterapie (cytotoxická léčiva, cytostatika) je léčba podávaná pacientům s nádorovým onemocněním. Cytotoxická léčiva zabíjí rakovinné buňky, ale mohou poškodit i buňky zdravé. Proto je třeba minimalizovat kontakt ostatních členů domácnosti s chemoterapií nebo tělními tekutinami pacientů.
- Přestože dopady na zdraví ostatních členů domácnosti jsou minimální, je nutné dbát zvýšené opatrnosti při styku s těmito léčivy.
- Malá množství cytotoxických léčiv se mohou nacházet i v tělních tekutinách pacientů, kteří chemoterapii podstupují. Tělními tekutinami jsou například moč, stolice, krev, zvratky, pot, sliny, mateřské mléko, vaginální sekret nebo sperma. V těchto tekutinách se mohou zbytky chemoterapie nacházet nejen během léčby, ale i 7 dní po jejím ukončení. Nejvyšší množství se však v těchto tekutinách vyskytuje v prvních dvou dnech po aplikaci léčiva.
- Pacient s chemoterapií by měl dbát na osobní hygienu, zvláště důležité je časté mytí rukou.
- Zvýšené opatrnosti je třeba dbát při manipulaci s chemoterapií a tělními tekutinami pacienta, běžný kontakt s dalšími osobami a domácími mazlíčky (objímání a doteky) je bezpečný.

Formy domácí léčby

Perorálně podávaná chemoterapie

- Tento typ léčby zahrnuje tablety, kapsle nebo tekutiny. Tablety i kapsle polykejte vcelku, bez rozkousání, zapijte vodou. Užívejte je dle doporučení lékaře/farmaceuta.



Nitrožilní aplikace chemoterapie

- Nejčastěji je tato forma aplikována pomocí infuzní pumpy. Lékař a sestra aplikující chemoterapii Vám vysvětlí, jak pumpa funguje.

Pacient může léky vzít pinzetou, rukou (poté vždy umýt ruce mýdlem) nebo použít rukavice, ostatní lidé by se měli kontaktu s chemoterapií vyhnout. Pokud je manipulace nezbytná, vždy použijte jednorázové rukavice. Po sejmutí rukavic si vždy umyjte ruce mýdlem.

Všechna cytotoxická léčiva je nutno doma uschovat podle pokynů v příbalovém letáku, mimo dosah dětí a domácích mazlíčků a odděleně od ostatních léčiv v domácnosti.

Základní tělesné potřeby

- Toaletu je možné používat normálně. Pacienti (i muži) by měli při použití toalety vždy sedět, aby se zabránilo rozstříknutí moči mimo toaletní mísu. Nejprve zavřete víko toalety a poté spláchněte. Doporučuje se spláchnout 2x.
- Pokud dojde k úniku tělesných tekutin mimo záchodovou mísu, zlikvidujte je podle pokynů popsaných níže.
- Pokud používáte podložní mísu nebo jiné pomůcky pro záchyt tělesných odpadů, použijte jednorázové rukavice při vyprazdňování těchto nádob. Po použití tato pomůcky opláchněte vodou. Alespoň jednou za den je umyjte mýdlem a vodou.



Sex, těhotenství a mateřství

- Pokud jste i během protinádorové léčby sexuálně aktivní, vždy (při vaginálním, análním i orálním styku) používejte bariérové ochranné prostředky (kondom), aby nedošlo k přenosu vaginálního sekretu/spermatu na Vašeho partnera.
- Během léčby a nějakou dobu po ní neplánujte těhotenství, chemoterapie může poškodit vyvíjející se plod. Plánování těhotenství po ukončení léčby konzultujte s lékařem.
- Během léčby se vyhněte kojení. Cytostatika se mohou dostat do mateřského mléka.
- Těhotné a kojící ženy se mohou pohybovat v okolí pacientů podstupujících chemoterapii. Je však nutné se vyhnout kontaktu s léčivy a tělními tekutinami pacientů.



Likvidace uniklých tělních tekutin

- Při jakékoliv manipulaci s tělními tekutinami nebo kontaminovanými předměty, kterými může být osobní i ložní prádlo vždy používejte jednorázové rukavice.
- Při likvidaci skvrn na površích setřete místo toaletním papírem nebo papírovými utěrkami, omyjte vodou s čistícím prostředkem, poté opláchněte vodou a osušte papírovými ubrusky. Odpad likvidujte podle návodu popsáném níže.
- Stejným způsobem pravidelně uklízejte i místa, kterých se pacient často dotýká a která mohou obsahovat zbytky potu.
- Prádlo kontaminované tělními tekutinami, kterými může být i pot pacienta s chemoterapií vyperte ihned. Pokud to není možné, do doby praní ho uložte do igelitového pytle a pevně uzavřete.
- Kontaminované prádlo perte odděleně od prádla ostatních členů domácnosti. Použijte nejdelší prací program.
- Po dokončení práce si vždy umyjte ruce mýdlem.
- Při mytí nádobí není potřeba postupovat zvláštním způsobem, ani ho mýt odděleně.



Likvidace odpadu

- Na úklid odpadu, který může obsahovat cytostatika vždy používejte jednorázové rukavice a po jejich sejmutí si umyjte ruce mýdlem.
- Toaletní papír použitý na úklid vložte do záchodu, zavřete víko a spláchněte.
- Ostatní odpad, který nelze spláchnout (papírové utěrky, rukavice, obaly od chemoterapie...) vložte do igelitového pytle a pevně zavažte. Tento pytel poté vložte do dalšího odpadkového pytle a opět zavažte. Takto dvojitě zabalený odpad je možné vyhodit spolu s běžným komunálním odpadem.
- Zbytky nespotřebované chemoterapie likvidujte podle návodu v příbalovém letáčku.



Pokud máte jakékoliv otázky nebo obavy, obraťte se na svého lékaře.